

LÄNSINVÅNARNA OM TRYGGHET OCH OTRYGGHET

Trygghet är en viktig fråga för länsborna och nästan alla, 95 procent, tycker att det är en viktig fråga för politikerna att arbeta med. Samtidigt har länsbornas uppskattning av hur tryggheten kommer att utvecklas de närmaste 10–15 åren blivit mörkare jämfört med tidigare. Trots att unga och personer med utländsk bakgrund upplever mer oro och otrygghet och känner en lägre tillit till andra människor i allmänhet, ger de uttryck för en ljusare framtidstro samt har en större tilltro till politikens möjligheter, jämfört med övriga grupper.

Vid den förra medborgarundersökningen 2019 konstaterades att otryggheten i länet ökat kontinuerligt sedan 2011 avseende bland annat upplevd otrygghet i sitt närområde, vid gator och torg, på promenader i skogen och i kollektivtrafiken. Under samma period ökade även andelen länsbor som avstått aktiviteter på grund av rädsla att utsättas för våld.

I årets undersökning framgår dock att denna utveckling stannat av och att andelen länsbor som känner sig otrygga har varit relativt oförändrad sedan 2019. I vissa avseenden och sammanhang har otryggheten till och med minskat. Pandemirelaterade restriktioner kan sannolikt förklara denna utveckling, då många har befunnit sig mer hemma och inte rört sig lika mycket utomhus eller besökt offentliga platser.

Ett mönster som kvarstår från tidigare undersökningar är att det främst är kvinnor och unga länsbor under 30 år som känner sig otrygga och oroar sig för att man själv, ens anhöriga eller nära vänner ska utsättas för våld eller hot. Samtidigt är det bland män och personer med utländsk bakgrund där högst andelar har blivit utsatta för våld.

Tilliten till människor i allmänhet respektive i det egna bostadsområdet har i Länsstyrelsens mätningar generellt sett minskat sedan 2011, men varit relativt oförändrad under de senaste åren. Även här finns det skillnader mellan grupper där unga och personer med utländsk bakgrund har en lägre tillit till människor än äldre och personer med svensk bakgrund.

Flera faktorer kan påverka upplevelserna av trygghet och tillit, däribland vilket område och kommun man bor i. Av undersökningen framgår att kommunerna där tilliten till andra är relativt låg ofta sammanfaller med att relativt höga andelar känner sig otrygga samt har utsatts för våld eller hot. Boendeform och inkomst kan också ha betydelse för upplevelserna av tillit och trygghet. Personer som äger sitt eget boende samt personer med högre inkomster litar i större utsträckning på andra samt känner sig tryggare i större utsträckning.

Om Medborgarundersökningen

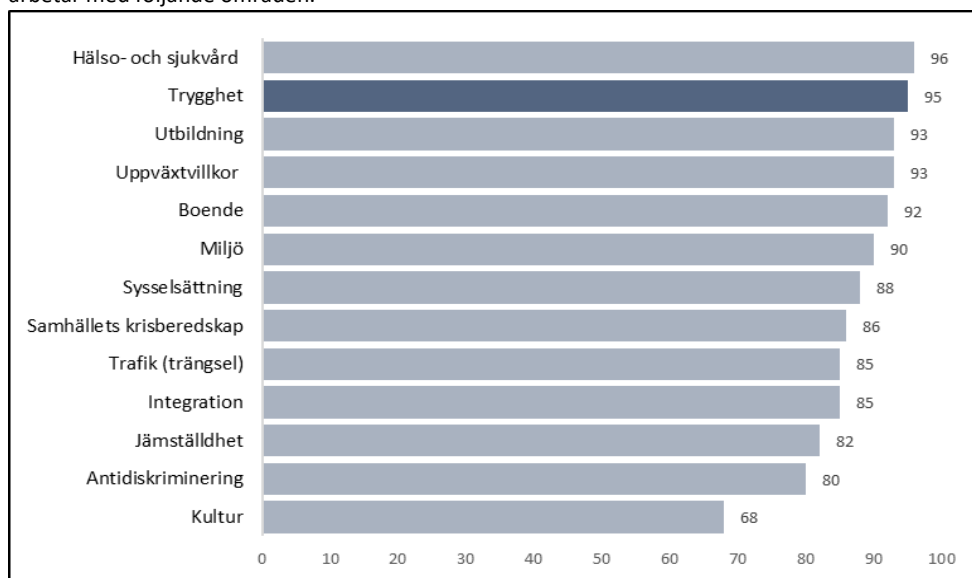
Länsstyrelsen i Stockholms län har genomfört medborgarundersökningar vart annat år sedan 2011. Undersökningen 2021 är en urvalsundersökning som omfattar 14 000 personer i Stockholms län i åldrarna 18–85 år. Frågeformuläret berör invånarnas syn på boende, arbete, miljö, kommunikationer, trygghet, ekonomi, förtroende för samhällsfunktioner med mera. Svarsfrekvensen om 46 procent innebär att undersökningen bygger på svaren från drygt 6 400 stockholmare.

Här redovisas de huvudsakliga resultaten från frågor kopplade till länsbornas syn på befolkningsökning, bostadsbyggande och boende. Resultaten presenteras omväxlande med nulägesbilder och hur förhållanden utvecklats över tid, men belyser även skillnader mellan olika grupper och geografier. Redovisningen sker på en övergripande nivå och är inte heltäckande. För en mer detaljerad bild hänvisas till resultattabeller som finns för samtliga undersökningar på Länsstyrelsen Stockholms webbplats. Här finns även tematiska redovisningar om andra områden.

Trygghet en viktig politisk fråga

En viktig del i ett socialt hållbart samhälle är den allmänna tilliten i samhället där en hög tillit och trygga människor fungerar som ett socialt kapital och ett sammanhållande kitt i samhället. Låg tillitsnivå riskerar medföra problem och motsättningar. Kriminalitet, gängvåld och allmän oro, inte minst nära hemmet, kan resultera i stor påverkan på tilliten.

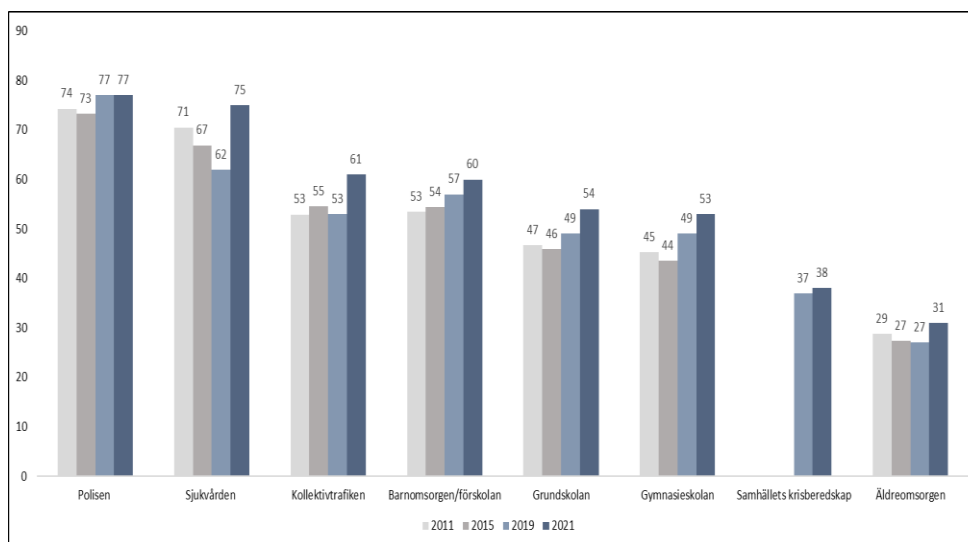
Figur 1. Andel (%) länsbor som tycker att det är (ganska viktigt eller mycket viktigt) att politiker arbetar med följande områden.

Kvinnor anser att trygghet är viktigare än män

I Länsstyrelsens medborgarundersökning får länsborna svara på frågor om de tycker att det viktigt att politiker arbetar med ett antal centrala områden. Majoriteten av länsborna tycker att många områden är viktiga att arbeta med (svarat ganska viktigt eller mycket viktigt). 2021 svarade fler än 9 av 10 länsbor att hälsa och sjukvård följt av trygghet och utbildning, uppväxtvillkor, boende och miljö är viktiga frågor för politiker att arbeta med, se figur 1. Andelen länsbor som anser att trygghet är ett viktigt område för politiken har varit oförändrad sedan 2019. Kvinnor betonar trygghet i större utsträckning än män och det gäller oavsett ålder och bakgrund. 8 av 10 kvinnor jämfört med 7 av 10 män ser trygghet som en mycket viktig fråga.

Figur 2. Andel (%) länsbor som har stort förtroende för olika samhällsfunktioner (svarat ganska stort eller mycket stort). Delfrågan samhällets krisberedskap ställdes första gången 2019.

Länsborna har högt förtroende för polisen

Upplevelsen av trygghet och tillit samvarierar ofta med förtroendet för beslutsfattare och olika samhällsfunktioner. Av de samhällsfunktioner som efterfrågats i undersökningen, se urval i figur 2, är det polisen som åtnjuter störst förtroende. 77 procent av länsborna uppger att de har ett stort förtroende.

Länsbor med svensk bakgrund uttrycker ett relativt högre förtroende för polisen jämfört med länsbor med utländsk bakgrund. Bland personer med svensk bakgrund svarar 82 procent att de har ett mycket eller ganska stort förtroende för polisen och 15 procent ett litet förtroende. Motsvarande andelar bland de med utländsk bakgrund är 67 respektive 24 procent.

Även sjukvården åtnjuter ett högt förtroende med 75 procent. Samtidigt har endast en tredjedel svarat att de har ett högt förtroende för äldreomsorgen. Länsbornas förtroende för de samhällsfunktioner som efterfrågas i medborgarundersökningen

och som framgår av figuren ovan har fluktuerat mellan de olika mätningarna sedan 2011. Värt att notera är tendensen till stärkt förtroende för olika funktioner mellan 2019 och 2021 - särskilt avseende förtroendet för sjukvården där det skett en tydlig ökning. En möjlig förklaring till detta är att omvälvande samhällskriser såsom en pandemi skapar ett ökat behov av, och tilltro till, att viktiga samhällsfunktioner ska fungera.

Var femte länsbo litar inte på andra människor

Drygt var tredje länsbo anser att det går att lita på människor i allmänhet, samtidigt som knappt var femte länsbo inte tycker att det går att lita på människor. Sedan 2011 har andelen med hög tillit minskat och varierat mellan 39 och 35 procent, medan andelen med låg tillit varierat mellan 16 och 18 procent. Förändringarna mellan 2019 och 2021 är marginella, vilket gäller för båda könen och för samtliga åldersgrupper. Unga och länsbor med utländsk bakgrund anser i mindre utsträckning att man kan lita på andra människor. Kön har ofta en mindre betydelse om än att män tenderar att ha en något lägre tillit än kvinnorna.

Omkring en fjärdedel av de unga mellan 18–30 år anser att det inte går att lita på människor i allmänhet, jämfört med 13 procent bland för de över 65 år. Även bakgrund tycks ha en betydelse då 16 procent av de med svensk bakgrund anser att man inte kan lita på andra människor, jämfört med 21 procent bland de med utländsk bakgrund.

Tabell 1. Andel (%) länsbor som har en låg tillit till människor i allmänhet. (svaret med låga värden 1–4 på en skala mellan 1–10 där 1 motsvarar mycket låg tillit)

<i>Andel som valt alternativt 1-4 (i skala mellan 1-10 där 1 mycket lågt förtroende)</i>	Länet	Svensk	Utländsk	Utom-europeisk	18-30 år	30-64 år	65+ år
Lita på människor i allmänhet	18	16	21	23	26	17	13
Lita på människor i lokalområdet	12	10	16	19	17	12	9

Samma typ av fråga och svarsskala har använts vid frågan om i vilken utsträckning det går att lita på människor i sitt bostadsområde. Svaren visar att det är mer vanligt att man litar på människor i det egna bostadsområdet än människor i allmänhet.

Hälften av länsborna anser att det går att lita på människor som bor i det egna bostadsområdet, att jämföra med 12 procent som svarat att de endast i liten utsträckning litar på människor i närområdet. Samma tendenser återfinns här som när det gäller tilliten till människor i allmänhet, äldre känner tilltro i större utsträckning än yngre och personer med utländsk bakgrund i mindre utsträckning än de med svensk bakgrund.

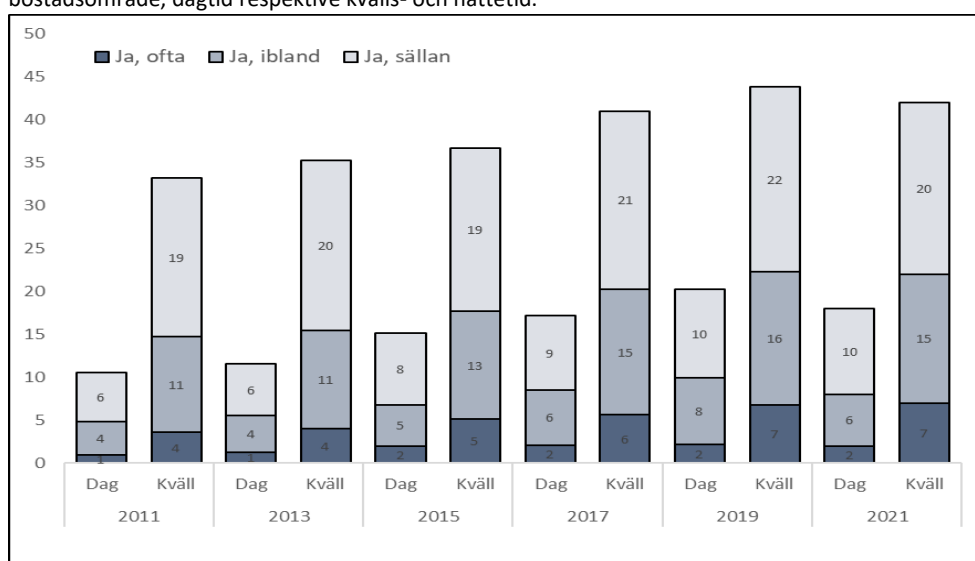
Andra mätningar visar på liknande utveckling. Statistik från Folkhälsomyndigheten visar bland annat att vid frågan om man i allmänhet kan lita på de flesta människor uppgav 27 procent av de boende i Stockholms län att de hade en allmän tillit jämfört med 28 procent för hela riket (mätperiod 2017–2020). Kvinnor i länet hade något lägre tillit än männen – 27 respektive 28 procent.

Upplevd otrygghet på olika platser

I Medborgarundersökningen ombads länsborna ta ställning till hur viktigt ett antal faktorer är gällande sin boendemiljö. Av resultaten framgår att trygghet är det som länsborna rankar som viktigast. I princip samtliga länsbor har svarat att tryggheten i den egna boendemiljön är ganska eller mycket viktig – vilket gäller för samtliga åldersgrupper och bakgrunder. Länsborna har inte ändrat uppfattning i denna fråga sedan förra mätningen 2019.

Mellan 2011 och 2021 har andelen länsbor som någon gång under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt eget bostadsområde ökat (svaret ja ofta, ja ibland eller ja sällan), se figur 3. Under denna period har andelen som känt sig otrygga dagtid nästan fördubblats, från 11 till 19 procent och andelen som upplevt otrygghet kvällstid har ökat från 33 till 42 procent.

Figur 3. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde, dagtid respektive kvälls- och nattetid.

Jämfört med 2019 är dock andelen som upplevt otrygghet dagtid eller kväll/natt mer eller mindre oförändrad. En bidragande förklaring till att den sedan 2011 uppåtgående trenden av upplevd oro har mattats av, är troligtvis pandemin och införda restriktioner. Det är fortfarande betydligt fler som känner otrygghet i länet nu än för tio år sedan.

Tabell 2. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde (svarat ja ofta, ja ibland, ja sällan). Uppdelat efter bakgrund.

	Länet			Svensk			Utländsk			Utom-europeisk		
	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Bostadsomr. dag	19	21	17	15	17	13	26	27	25	30	33	28
Bostadsomr. kväll/natt	42	49	35	40	49	32	45	50	40	47	53	41

Unga kvinnor är den grupp där flest upplever otrygghet

Otryggheten varierar beroende av kön, bakgrund och ålder. Som grupp har kvinnor en högre upplevd otrygghet än männen – ett mönster som syns även i tidigare mätningar. Jämfört med undersökningen 2019 har andelen otrygga dag eller kväll/natt varit relativt oförändrade för både män och kvinnor. Under de senaste tio åren har dock både kvinnors och mäns upplevda otrygghet ökat. 2011 svarade till exempel en femtedel av männen i länet att de känt sig otrygga eller rädsla i sitt bostadsområde under kvällstid, jämfört med en tredjedel vid årets undersökning. Bland kvinnorna har motsvarande andel ökat från 44 till 49 procent.

Av tabellen ovan framgår även att det är vanligare att länsbor med utländsk bakgrund svarar att de känt sig otrygga i sitt eget bostadsområde. Länsbor födda utanför Europa skiljer sig än mer från de med svensk bakgrund. Var tredje länsbo som är utomeuropeiskt född har upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde dagtid och knappt hälften har gjort det under kvällstid. Bland män med svensk bakgrund har 13 procent känt sig otrygga i sitt bostadsområde dagtid under det senaste året. Bland män med utländsk bakgrund är denna andel 25 procent och för män med utomeuropeisk bakgrund 28 procent.

Otrygghet är generellt vanligare bland yngre än äldre, se tabell 3. Bland de mellan 18–30 år har 23 procent känt sig otrygga dagtid i sitt bostadsområde, jämfört med 19 procent bland de mellan 31–64 år och 14 procent bland de 65 år eller äldre. Motsvarande andelar för otrygghet under kvällstid är 51 procent bland de unga, 42 procent bland de medelålders samt 30 procent bland de 65 år eller äldre. Bland de unga kvinnorna svarar 27 procent att de känt sig otrygga dagtid, respektive 66 procent kvälls- och nattetid.

Tabell 3. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde (svarat ja ofta, ja ibland, ja sällan). Uppdelat efter ålder och kön.

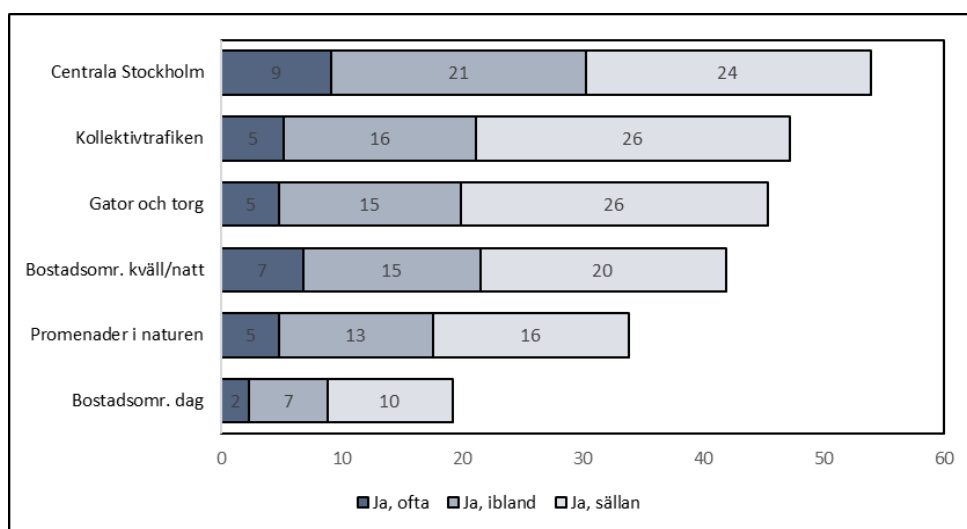
	18-30 år			30-64 år			65+ år		
	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Bostadsomr. dag	23	27	19	19	20	18	14	17	11
Bostadsomr. kväll/natt	51	66	34	42	48	37	30	33	37

Flest har känt sig otrygga i centrala Stockholm

Länsbornas otrygghet av att vistas vid olika platser och sammanhang har ökat trendmässigt i tidigare undersökningar. 2021 minskar däremot otryggheten i ett antal sammanhang. Andelen som upplever otrygghet i centrala Stockholm har minskat med drygt sju procentenheter till 54 procent jämfört med 2019. Otryggheten har också minskat vid promenader, på gator och torg samt i samband med resa i kollektivtrafiken. Däremot är otryggheten oförändrad i det egna bostadsområdet.

Jämfört med 2011 är dock otryggheten högre i alla de sammanhang och platser som har undersökts.

Figur 4. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet vid olika sammanhang och platser. (Svarat ja ofta, ja ibland, ja sällan)

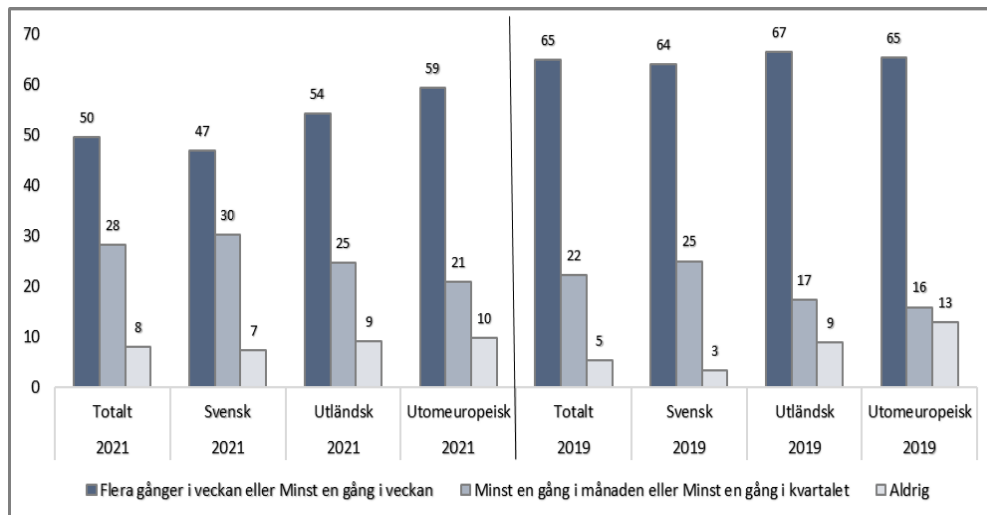
Brottsförebyggande rådet (BRÅ) genomför årligen trygghetsundersökningar. Även om våra metoder och frågeställningar skiljer sig åt kompletterar undersökningarna varandra och kan visa på gemensamma riktningar för olika trender kopplade till oro och faktiskt erfarenhet för våld eller hot om våld. Av BRÅ:s undersökning 2021 framgår att den generella oron för brottslighet i samhället ökat sedan motsvarande mätning 2017. Av samma rapport framgår att i Stockholms län har andelen som känner oro ökat från 38 procent 2017 till 41 procent 2021.

Resandet i kollektivtrafiken minskade under pandemin

Kollektivtrafik är det vanligaste färdmedlet i Stockholms län. Hälften av länsborna åker med kollektivtrafik minst en gång i veckan och en dryg fjärdedel gör det minst en gång i månaden eller i kvartalet. Jämfört med mätningen 2019 har det skett en tydlig nedgång i resandet med kollektivtrafik, se figur 5, vilket sannolikt är en direkt effekt av införda restriktioner. Det är framför allt bland personer med svensk

bakgrund där andelen som ofta åker kollektivt har minskat - med 17 procentenheter.

Figur 5. Andel (%) länsbor om hur ofta de använder kollektiva färdmedel. Uppdelat efter bakgrund.

Vid frågan om upplevelsen av otrygghet i kollektivtrafiken under det senaste året, har knappt hälften upplevt detta att jämföra med att 4 av 10 länsbor svarat att de inte alls upplevt någon otrygghet i kollektivtrafiken. Jämfört med 2019 har otryggheten i kollektivtrafiken minskat från 54 till 47 procent.

Det är betydligt vanligare att unga känner sig otrygga i kollektivtrafiken än att äldre gör det. Nära 6 av 10 av länsborna 30 år eller yngre har under det senaste året känt sig otrygga i samband med resa med kollektivtrafik, jämfört med hälften av de mellan 31–64 år och en tredjedel bland den äldsta åldersgruppen. Att unga oftare känner sig otrygga i kollektivtrafiken kan i någon mån påverkas av att de också använder den mer än äldre, inte minst under kvällar och nätter.

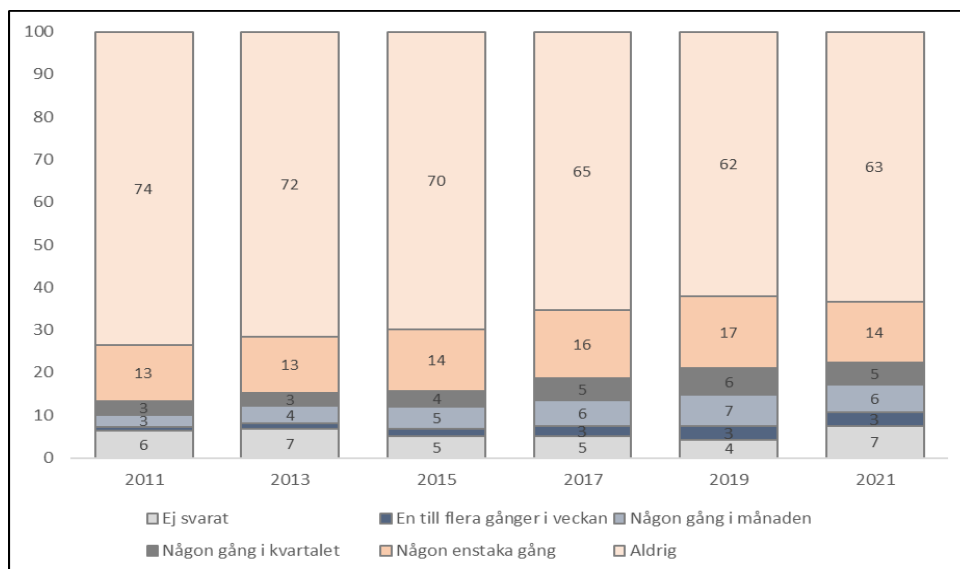
Konsekvenser av otrygghet

Mellan medborgarundersökningarna 2011 och 2019 har det skett en kontinuerlig ökning avseende de länsbor som svarat att de någon gång avstått aktiviteter på grund av oro för att utsättas för våld eller hot om våld. I denna mätning har denna andel dock varit relativt oförändrad, se figur 6. Sannolikt är även detta en effekt av covid-19-pandemin där rekommendationer och restriktioner medfört att många rört sig mindre ute och på offentliga platser.

Totalt sett är det en betydande majoritet som svarat att de under de senaste 12 månaderna aldrig har avstått från någon aktivitet på grund av oro för att utsättas för våld eller hot om våld. 63 procent av länsborna har svarat att de aldrig avstått från aktivitet. Männerna har i mindre utsträckning avstått aktivitet, 70 procent jämfört med 57 procent för kvinnorna. Männerna är således mindre benägna att avstå aktiviteter än kvinnorna. Länsbor med utländsk bakgrund avstår i något mindre utsträckning aktiviteter på grund av oro för att utsättas för våld eller hot om

våld. 58 procent av länsborna med utländsk bakgrund har aldrig avstått aktivitet medan 66 procent av personer med svensk bakgrund svarat att de gjort det.

Figur 6. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna avstått från någon aktivitet pga. oro att utsättas för våld eller hot om våld.

Den mest avgörande faktorn för att avstå aktiviteter är ålder. Äldre har avstått aktiviteter på grund av oro för våld eller hot om våld i mindre utsträckning än yngre. 67 procent i åldersgruppen över 65 år svarade att de aldrig avstått aktivitet, jämfört med 65 procent bland de mellan 31–64 år och 57 procent bland de unga under 30. I den yngsta åldersgruppen under 30 år uppger var femte person att de en till flera gånger i veckan, någon gång i månaden eller någon gång i kvartalet under det senaste året avstått aktiviteter på grund av oro att utsättas för våld. Motsvarande andel i de äldre åldersgrupperna är 15 procent för de mellan 31–64 år respektive 9 procent för de över 65 år.

Det är framför allt de unga kvinnorna som uppger att de avstått någon aktivitet. Drygt 4 av 10 kvinnor under 30 år har avstått från aktiviteter under det senaste året och det samma gäller drygt 1 av 10 unga män. Utöver ålder och kön har även länsbornas bakgrund betydelse. 15 procent av männen med utländsk bakgrund har avstått från aktiviteter på grund av rädsla att utsättas för våld eller hot om våld. Motsvarande andel bland män med svensk bakgrund är 10 procent.

BRÅ:s trygghetsundersökning visar på liknade trender som Länsstyrelsens undersökning. Av BRÅ:s undersökning för 2021 framgår att kvinnor och personer i de yngre åldersgrupperna i betydligt högre utsträckning har avstått från aktivitet jämfört med männen och äldre personer. Enligt BRÅ:s rapport är unga kvinnor i åldersgruppen mellan 16–24 den grupp som har högst andel som avstått aktivitet.

Våld och hot om våld

Tabell 4. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna oroat sig för att utsättas för våld eller hot om våld. (svarat ja ofta, ja ibland, ja sällan)

	Länet	Svensk	Utländsk	Utom-europeisk	18-30 år	30-64 år	65+ år
Egen person	40	40	39	39	52	38	29
Anhöriga/nära vän	60	65	52	50	62	61	53

Unga kvinnor mest oroad för att bli utsatta för våld eller hot om våld

Andelen länsbor som känner oro för att utsättas för våld har ökat jämfört med tio år tillbaka. Jämfört med undersökningen 2019 har det däremot skett en minskning från 45 till 40 procent. Sannolikt även detta en följd av pandemin och att människor generellt rört sig ute mindre och haft färre kontakter.

Det är skillnader avseende kön, ålder och bakgrund, vilket framgår av tabell 4. Kvinnor och unga rapporterar om oro för våld i betydligt högre utsträckning än män och äldre. I årets undersökning har 44 procent av kvinnorna svarat att de oroat sig för att utsättas för våld eller hot om våld, medan motsvarande andel bland männen var 35 procent. Bland de unga kvinnorna (18–30 år) har sex av tio svarat att de oroat sig för våld eller hot.

Det är vanligare att man oroar sig över att anhöriga eller nära vänner ska utsättas för våld eller hot om våld än att man själv ska utsättas för våld. 60 procent av länsborna har under det senaste året känt sig oroliga för att någon anhörig eller nära vän ska utsättas för våld eller hot om våld. Att oroa sig över anhöriga är mest utbrett bland kvinnor med svensk bakgrund i alla åldrar och medelålders kvinnor oavsett bakgrund.

Tabell 5. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna utsatts för våld eller hot om våld. (Svarat ja, flera gånger eller 1–2 gånger).

	Länet	Svensk	Utländsk	Utom-europeisk	18-30 år	30-64 år	65+ år
Egen person	7	6	10	11	9	8	4
Anhöriga/nära vän	14	15	15	14	17	15	10

Män har i större utsträckning blivit utsatta för våld

När det kommer till faktisk erfarenhet av att själv ha blivit utsatt för våld eller hot om våld svarar 7 procent av länsborna att de har utsatts för detta under de senaste 12 månaderna, se tabell 5. Motsvarande andel 2019 var 9 procent. Förändringarna är dock inte signifikanta.

Män har i något högre utsträckning blivit utsatta för våld eller hot om våld än kvinnor, 10 respektive 5 procent. Bland män med utländsk bakgrund har 13 procent blivit utsatta för våld, jämfört med 8 procent bland män med svensk bakgrund. Även avseende ålder finns skillnader. Bland de unga under 30 år svarar 9 procent att de blivit utsatta för våld eller hot, motsvarande andel i den äldsta åldersgruppen, 65 år eller äldre, är 4 procent.

Det är vanligare att man känner till att närstående utsatts för våld eller hot om våld än att man själv har blivit utsatt. 14 procent av länsborna svarar att de har närstående som utsatts för våld eller hot om våld under det senaste året. Även här har ålder stor betydelse. Bland de unga (18–30 år) svarar 17 procent att de har nära anhöriga som blivit utsatta för våld eller hot om våld, och andelen är än högre bland de yngsta med 22 procent i gruppen 18–24 år. Bland de över 65 år var motsvarande andel 10 procent.

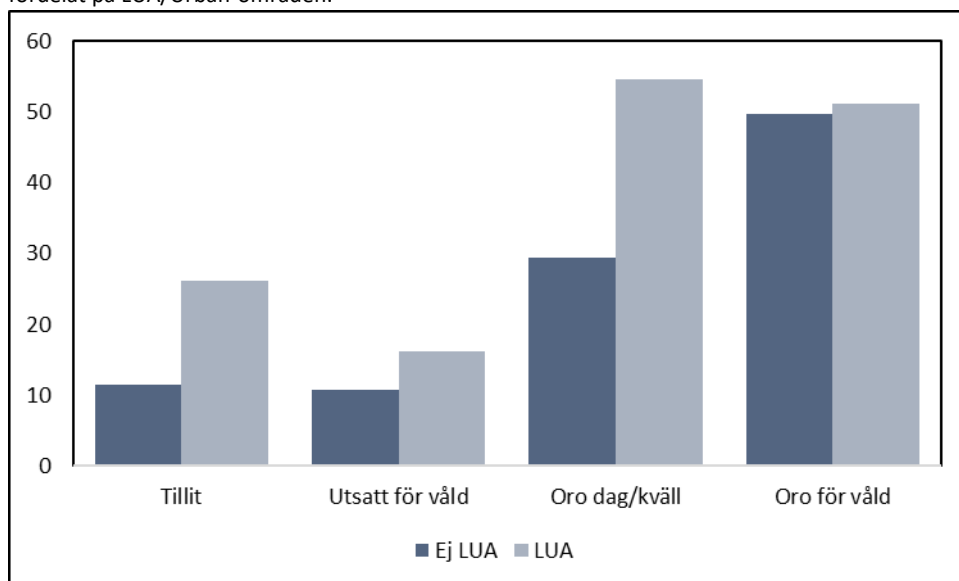
Stora skillnader mellan kommuner

Det finns ett visst samband mellan låg tillit till andra människor i sitt bostadsområde, upplevd otrygghet, oro att utsättas för våld och antalet som utsätts för våld eller hot. Kommuner med relativt låg tillit (Botkyrka, Södertälje och Järfälla) är även de kommuner där högst andel svarar att de känt oro när de rör sig ute dagtid. Andelen som oroat sig för att man själv eller ens anhöriga eller nära vänner ska bli utsatta för våld eller hot om våld är betydligt högre än dem som de facto har uppgivit att de blivit utsatta för våld. Högst andel som svarat att de oroat sig för att en själv eller ens anhöriga ska utsättas för våld är boende i Upplands-Väsby, Sollentuna och Haninge - lägst andel finns i Nacka, Norrtälje och Vaxholm. Samtidigt finns länets högsta andel som uppgivit att de (eller dess anhöriga) blivit utsatta för våld eller hot om våld i kommunerna Botkyrka och Upplands-Väsby.

Lägre tillit och högre otrygghet i områden med stort utanförskap

Ett sätt att visa på utvecklingen mellan olika bostadsområden är att jämföra olika LUA/Urban-områden. LUA/Urban-område visar bostadsområden i länet med stort utanförskap, se avsnittet om undersökningen i slutet av rapporten för mer information. Av figur 7 framgår att länets LUA/Urban-områden har en lägre tillit och en högre andel som blivit utsatta för våld än övriga bostadsområden i länet. LUA/Urban-områdena har även en högre andel personer som känner sig otrygga med att vistas i sitt bostadsområde dag eller kväll/natt. Avseende oro för att man själv, ens anhöriga eller nära vänner ska utsättas för brott är skillnaderna inte lika stora.

Figur 7. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde, blivit utsatta för brott, samt andel med låg tillit till det egna bostadsområdet fördelat på LUA/Urban-områden.

Otrygghet efter bostadsform och inkomst

Boendet har betydelse för hur trygg man känner sig. Det är vanligare att personer i flerfamiljshus känt sig otrygga jämfört med personer som bor i villa eller radhus, se tabell 6. Skillnaderna i otrygghet mellan boende- och ägandeform som framkommit vid tidigare undersökningar kvarstår. Personer som bor i lägenhet samt i hyresrätter känner mer otrygghet jämfört med dem som bor i hus eller är ägare av bostaden.

Även länsbornas inkomst relaterar till upplevelsen av otrygghet. Tabell 7 visar andelen som de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde fördelat på inkomst. Upplevelse av otrygghet ökar ju lägre inkomst man har både avseende upplevd otrygghet dagtid eller kväll/natt. Det finns sannolikt ett samband mellan inkomst och boende där personer med god ekonomi har större möjligheter att välja bosätta sig i ett område som upplevs tryggt.

Tabell 6. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde. Uppdelat efter bostads- och ägandeform.

	Bostadsform		Ägandeform	
	Hus	Lägenhet	Äger	Hyr
Bostadsomr. dag	14	22	16	26
Bostadsomr. kväll/natt	34	47	38	48

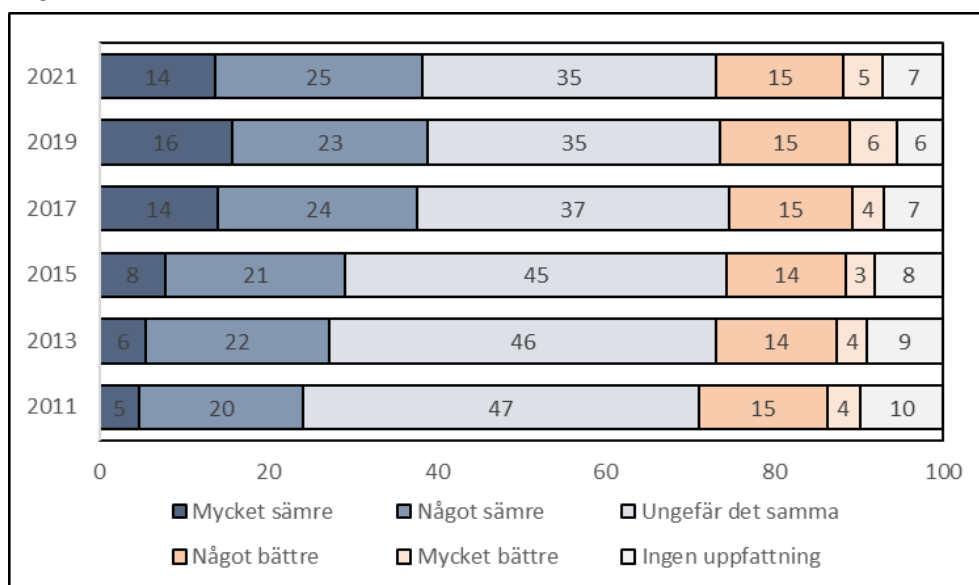
Tabell 7. Andel (%) länsbor som under de senaste 12 månaderna upplevt rädsla eller otrygghet i sitt bostadsområde. Uppdelat efter inkomst.

	Dagtid		Kväll/natt	
	Ja	Nej	Ja	Nej
-159 tkr	21	76	42	53
160-299 tkr	17	80	35	60
300 tkr -	14	85	35	64

Unga och personer med utländsk bakgrund ser mest ljus på framtiden

Länsinvånarna har i alla medborgarundersökningar sedan starten 2011 svarat på frågor om hur man tror Stockholms län kommer att utvecklas i framtiden, om 10–15 år.

Figur 8. Länsbornas framtidstro. Situationen i länet avseende trygghet om 10–15 år, jämfört med idag.

För området trygghet har andelen som ser mörkare på framtiden (svarat något eller mycket sämre) ökat sedan 2011 men varit oförändrad sedan 2019, se figur 8. I 2021 års undersökning svarade knappt 40 procent att tryggheten i länet kommer att bli något eller mycket sämre och 20 procent att den kommer bli något eller mycket bättre. En tredjedel tror att situationen kommer att förbli ungefär den samma som idag. Könsskillnaderna är relativt små, men männen har en något mer negativ syn än kvinnorna. 42 procent av männen tror tryggheten kommer bli något eller mycket sämre jämfört med 35 procent för kvinnorna.

Även om de unga länsborna är de som i störst utsträckning rapporterar om otrygghet, tillhör de också den grupp länsbor där flest ser ljus på framtiden. Knappt 30 procent av de unga tror att situationen kommer att bli bättre, samtidigt som en lika stor andel tror att det kommer att bli sämre. Bland medelålders (31–64 år) tror 26 procent att situationen avseende trygghet kommer att bli bättre, samtidigt som 38 procent tror att den kommer att försämrans.

En annan grupp som utmärker sig avseende tron på en tryggare framtid är länsbor med utländsk bakgrund. Bland dessa tror 25 procent att det kommer bli bättre jämfört med 17 procent bland de med svensk bakgrund. Allra mest positiva är personer med utomeuropeisk bakgrund, där mer än var tredje tror att Stockholms län i framtiden kommer att vara tryggare än i dag.

Om Länsstyrelsens medborgarundersökning 2021

Medborgarundersökningen 2021 är en urvalsundersökning som omfattar 14 000 personer i åldrarna 18–85, boende i Stockholms län. Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken (vissa moment av Statistiska Centralbyrån, SCB) på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholm. Frågorna berör invånarnas syn på boende, arbete, fritid, kommunikationer, förtroende för olika samhällsfunktioner med mera. Motsvarande undersökningar genomfördes 2011, 2013, 2015, 2017 och 2019. Enkäten kunde besvaras digitalt eller på papper under perioden februari till maj 2021.

I 2021 års undersökning uppgick svarsfrekvensen till 46 procent. Totalt antal inkomna svar: 6 439, varav 955 från Stockholms kommun och i genomsnitt 219 från övriga kommuner. Antal svar från LUA/urbanområden är 191. Svarsfördelningen på kommunnivå ska tolkas med försiktighet, skillnader om enstaka procent är som regel inte signifikanta.

Respondenternas bakgrundsinformation (kön, ålder, utbildningsnivå etc. är registerdata och har hämtats från Statistiska Centralbyrån.

Enkät, metodbeskrivning och Exceltabeller med resultat och konfidensintervall (totalt och för undergrupper) finns på Länsstyrelsen i Stockholms webbplats på sidan "Medborgarundersökning".

Definitioner

Svensk bakgrund: inrikes födda med en inrikes- och en utrikesfödd förälder eller två inrikes födda föräldrar.

Utländsk bakgrund: utrikes födda plus inrikes födda med två utrikesfödda föräldrar. Alla uppgifter om "utländsk bakgrund" i denna PM inkluderar även undergruppen "utomeuropeiskt födda" som ibland särredovisas.

Unga: avser 18–30 år om inte annat anges.

Äldre: avser 65–85 år om inte annat anges.

LUA/Urbanområden: Bostadsområden med stort utanförskap. Här avses områdena i Stockholms län: Rinkeby, Tensta, Hovsjö, Ronna, Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Jordbro, Flemingsberg, Vårby, Västra Skogås, Fisksätra, Husby, Rågsved, Skärholmen, Fornhöjden, Geneta. Definitionen utgår från tidigare avtal mellan regeringen och berörda kommuner. Extra resurser sattes in med syfte att minska arbetslöshet och kriminalitet. Definitionen används i SCB:s Registerdata för integration.

Nettotal: Nettotal är saldot mellan två värden i svarsfördelningen. Nettotalet erhålls genom att subtrahera den procentuella andelen som till exempel instämmer i ett påstående med andelen som inte instämmer. Nettotalet kan variera mellan -100 och +100.